

Miessakit ry

Lausunto Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu -raportista (STM/449/2019)

Miessakit ry kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä (STM) lausuntopyynnöstä.

Kannatamme lämpimästi Lähisuhdeväkivallan sovittelun selvitystyöryhmän ansiokkaita ehdotuksia sovittelutoiminnan kehittämiseksi. Selvityksessä huomioidaan asianmukaisesti koko sovitteluprosessi ja sen ongelmakohdat. Kiitämme sitä, että ehdotettujen toimenpiteiden myötä pystytään mahdollisimman hyvin arvioimaan sovittelun soveltuvuutta kulloinkin kyseessä olevaan tapaukseen ja asianosaisten kykyä tämänkaltaiseen työskentelyyn. Työryhmässä ja sovittelutoimessa olisi jatkossa hyvä pohtia enemmän myös palveluohjauksen prosessien kehittämistä.

Miessakit ry:llä on kaksi lähisuhdeväkivaltaan liittyvää toimintamuotoa, joista toisessa – Lyömätön Linja – kohdataan lähisuhdeväkivaltaa tehneitä, ja toisessa – Väkivaltaa Kokeneet Miehet – sen uhriksi joutuneita miesasiakkailta. Toimintoja avustetaan Veikkauksen tuotoista.

Molemmissa toimintamuodoissa on todettu, että lähisuhdeväkivaltatapausten sovittelu on tärkeä työkalu, kun pyritään ehkäisemään väkivallan uusiutumista ja edistämään osapuolten keskinäistä vuoropuhelua. On hyvä, että varsinkin lievempiä lähisuhdeväkivaltatapahtumia voidaan sovittaa tehtävään erityiskoulutuksen saaneiden sovittelijoiden toimesta. Heidän keskeisinä osaamisalueina näkisimme erityisesti lähisuhdeväkivallan sovittelun yleisten edellytysten tarkastelun ja osapuolten turvallisuuden varmistamisen. Tähän liittyen selvitystyöryhmä ehdottaa tärkeitä ja kannatettavia kehittämisideoita, jotka koskevat myös sovittelun edellytyksiä arvioivaa poliisia.

Käytännön työn kautta voimme todeta, että lähisuhdeväkivallan sovittelu voi olla yhdessä elämäänsä jatkavan pariskunnan kannalta oikeuskäsittelyä helpompi ja halvempi tapa jatkaa yhteiseloä. Erityisesti tapauksissa, joissa lähisuhdeväkivaltaa käyttävät molemmat suhteen osapuolet, sovittelu voi olla oikeuskäsittelyä tehokkaampi tapa purkaa väkivaltaisia toimintatapoja suhteessa. Sovitteluprosessissa voidaan käsitellä asiaan liittyviä tunteita ja ajatuksia, mihin oikeudessa ei juurikaan ole mahdollisuutta. Sovittelulla voi olla näin myönteinen, hyvinvointia vahvistava ja myös yhteiskunnassa kiinni pitävä vaikutus. Sovittelu saadaan myös käynnistettyä ja käytyä läpi nopeammin kuin oikeusprosessi, mikä helpottaa elämässä eteenpäin siirtymistä. On myös hyvä huomata, että lievissä teoissa oikeuden päätös on usein sakko, mikä on käytännössä rangaistus myös uhrille, mikäli yhteiseloä jatketaan yhteisin varoin.

Lähisuhdeväkivallan osapuolten hyvinvoinnin ja väkivaltakierteen katkeamisen kannalta on merkityksellistä, jos osapuolet pääsevät työstämään omaa kokemustaan alan ammattilaisen tukemana (ks. Istanbulin sopimuksen suositukset). Sovittelun osana osapuolia olisikin tärkeä ohjata hakemaan itselleen apua tarjolla olevista palveluista.

Työmme kautta olemme havainneet, että sovittelussa tapahtuvaa palveluohjausta olisi hyvä kehittää nykyisestä. Sovittelutyössä on tarvetta selkeälle palveluohjausrakenteelle. Tämä helpottaisi ohjaavia tahoja – kuten sovittelutoimea ja poliisia – varmistamaan, että tukipalveluita tarvitsevat asiakkaat löytäisivät entistä paremmin tuen piiriin. Tällä hetkellä sovittelun asiakkaita ohjautuu palveluiden piiriin varsin epäsäännöllisesti, vaikka yhteydet sovittelutoimistoihin ovat olemassa. Sovittelijoita on myös usein vaikea tavoittaa ja tiedonvälitys on vähäistä. Siksi olisi tarpeen, että prosessia arvioitaisiin entistä tarkemmin.

Miessakit ry kannattaa lähisuhdeväkivallan sovittelua ja sen kehittämistä selvitystyöryhmän raportissa esiteyllä tavalla. Näemme siten myös merkityksellisenä sen esityksen, että STM nimeäisi erillisen työryhmän, joka kehittää toimijoille systemaattiset työvälineet, joita käytetään lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytysten arvioinnissa ja asianosaisten voimavarojen selvittämisessä.

Helsingissä 28.2.2019

Miessakit ry